

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000307

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-06-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головацька Юлія Богданівна

2. Iuliia B. Golovatska

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7740-9432

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.04

Назва наукової спеціальності: Теорія і методика професійної освіти

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 07-07-2025

Спеціальність за освітою: "Переклад"

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 53.058.01

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35, 14.37

Тема дисертації:

1. «Теорія і методика фахової підготовки перекладачів на засадах локалізації»
2. «Theory and Methodology of Training Future Translators Based on Localization»

Реферат:

1. У дисертації висвітлено авторський погляд на теоретико-методологічне й методичне оновлення фахової підготовки майбутніх перекладачів на засадах локалізації. У процесі дослідження обґрунтовано педагогічну систему фахової підготовки майбутніх перекладачів на засадах локалізації та експериментально перевірено дієвість її теоретичних, методологічних, методичних і технологічних положень. Виявлено актуальні тенденції розвитку системи вищої лінгвістичної освіти, що існують у світовому освітньому середовищі які слугували орієнтиром для оновлення, фундаменталізації й контекстної зорієнтованості її змісту. Визначено категоріально-дефінітивний апарат дослідження, який дає змогу відобразити системне розуміння процесу фахової підготовки майбутніх перекладачів. Компаративний аналіз навчальних програм провідних світових шкіл з підготовки майбутніх перекладачів дав змогу виявити ключові специфічні особливості підготовки майбутніх перекладацьких кадрів в зарубіжних закладах вищої, які є актуальними й для української системи

вищої лінгвістичної освіти. На основі аналізу тенденцій розвитку сучасної мовної індустрії узагальнено, що локалізація не є монолітною перекладацькою практикою. Локалізація інтегрує множини різних підпроцесів і передбачає використання низки перекладацьких стратегій, які забезпечують найкраще сприйняття тексту в культурі-реципієнті. Явище локалізації потрактовано як повний процес адаптації продукту до умов цільового ринку, який охоплює мовний переклад, культурні, технічні та графічні аспекти. Метою локалізації є ефективніша демонстрація інформації про продукт мовою цільової аудиторії, що сприяє успішнішим продажам цього продукту на локальних ринках. Готовність майбутніх перекладачів до локалізації визначено як інтегральної риси особистості, що характеризується здатністю ефективно використовувати внутрішні (теоретичні, процедурні та інтегративні знання, професійні вміння та особистісні риси) і зовнішні (професійні інструменти) ресурси та виявляється під час виконання професійних завдань у певному середовищі. На основі авторського витлумачення цього феномену виявлено його структурні складники. Конкретизовано компоненти, критерії, відповідні їм показники й схарактеризовано рівневу шкалу сформованості готовності майбутніх перекладачів до локалізації. На основі систематизації концептуальних положень дослідження спроектовано цілісну концепцію фахової підготовки майбутніх перекладачів на засадах локалізації. Концепцію витлумачено на чотирьох концептуальних рівнях – теоретичному, методологічному, методичному, технологічному та в межах трьох інноваційних педагогічних конструктів – соціокультурного, гносеологічно-методологічного, методико-практичного. Спроектовано педагогічну систему фахової підготовки майбутніх перекладачів на засадах локалізації, яка є відкритою, нелінійною цілісністю, що перебуває в корелятивній залежності з вимогами соціального замовлення на результати професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти, тенденціями ринку мовної індустрії, трансформаціями парадигми перекладу як процесу і результату й перекладацької діяльності загалом. Розроблена педагогічна система фахової підготовки майбутніх перекладачів на засадах локалізації ретранслює ключові ідеї та принципи, що стали основою її проектування, містить елементи формальної, неформальної й інформальної лінгвістичної освіти. Для підтвердження ефективності педагогічної системи підготовки майбутніх перекладачів на засадах локалізації проведено педагогічний експеримент. Упровадження запропонованої системи передбачало інтегрування у зміст обраних курсів авторських навчально-методичних матеріалів на основі використання можливостей та потенціалу цифрових технологій; упровадження в фахову підготовку майбутніх перекладачів авторського вибіркової дисципліни «Основи локалізації». Під час аналізу результатів на результативно-аналітичному етапі педагогічного експерименту виявлено значні відмінності у рівнях сформованості готовності майбутніх перекладачів до локалізації у студентів експериментальних груп порівняно зі студентами контрольних груп, що свідчить про достовірність авторської гіпотези та педагогічну ефективність дослідно-експериментальних дій. Ключові слова: майбутні перекладачі, локалізація, педагогічна система фахової підготовки майбутніх перекладачів на засадах локалізації, заклади вищої освіти, професійна діяльність, цифровізація освіти.

2. Thesis for the degree of Doctor of Pedagogical Sciences in the specialty 13.00.04 "Theory and Methods of Vocational Education". – Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Ternopil, 2025. The thesis highlights the author's view on the theoretical, methodological, and methodical renewal of professional training for future translators based on localization. In the course of the research, a pedagogical system for the professional training of future translators based on localization was substantiated, and the effectiveness of its theoretical, methodological, and technological provisions was experimentally verified. The current trends in the development of higher linguistic education systems in the global educational environment have been identified, which served as a guideline for updating, fundamentalizing, and contextualizing its content. A categorical and definition research apparatus has been identified, which allows for a systematic understanding of the process of professional training for future translators. A comparative analysis of the curricula of leading world schools for training future translators has made it possible to identify the key specific features of training future translators in foreign higher education institutions, which are also relevant for the Ukrainian system of higher linguistic education. Based on an analysis of trends in the modern language industry, it has been concluded that localization is not a monolithic translation practice. Localization integrates a variety of sub-processes and involves the use of a range of

translation strategies that ensure the best possible reception of the text in the target culture. Localization is interpreted as a complete process of adapting a product to the conditions of the target market, which includes linguistic translation, cultural, technical, and graphic aspects. The goal of localization is to more effectively present information about the product in the language of the target audience, which contributes to more successful sales of this product in local markets. The readiness of future translators for localization is defined as an integral personality trait characterized by the ability to effectively use internal (theoretical, procedural, and integrative knowledge, professional skills, and personal traits) and external (professional tools) resources and manifested during the performance of professional tasks in a specific environment. Based on the systematization of the conceptual provisions of the study, a comprehensive concept of professional training for future translators based on localization has been designed. The concept is interpreted on four conceptual levels—theoretical, methodological, methodical, and technological—and within the framework of three innovative pedagogical constructs—sociocultural, gnoseological-methodological, and methodological-practical. A pedagogical system for the professional training of future translators based on localization has been designed, which is an open, non-linear whole that is correlated with the requirements of social demand for the results of professional training of future translators in higher education institutions, trends in the language industry market, transformations of the paradigm of translation as a process and result, and translation activity in general. The developed pedagogical system of professional training of future translators based on localization retransmits the key ideas and principles that formed the basis of its design and contains elements of formal, informal, and informal linguistic education. A pedagogical experiment was conducted to confirm the effectiveness of the pedagogical system for training future translators based on localization. The implementation of the proposed system involved integrating the author's teaching materials into the content of selected courses based on the use of the capabilities and potential of digital technologies; introducing the author's elective discipline "Fundamentals of Localization" into the professional training of future translators. During the analysis of the results at the results-analytical stage of the pedagogical experiment, significant differences were found in the levels of readiness of future translators for localization among students in the experimental groups compared to students in the control groups, which confirms the validity of the author's hypothesis and the pedagogical effectiveness of the experimental actions. Key words: future translators, localization, pedagogical system of professional training of future translators based on localization, higher education institutions, professional activity, digitization of education.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Головацька, Ю. Б. (2024). Підготовка майбутніх перекладачів на засадах локалізації: теорія і методика: монографія за науковою редакцією Г. Терещука. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2024. 408 с.
- 2. Головацька, Ю. Б. (2017). Локалізація як засіб збереження емоційної експресії рекламного повідомлення при перекладі. Актуальні проблеми філології та перекладознавства: збірник наукових праць, 13, 7–11.
- 3. Holovatska, Yu., Protsyshyn T. (2018). Localization as a Means of Intercultural Communication: Translation Aspect. Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, 164, 518–521.

- 4. Головацька, Ю. Б., Процишин, Т. (2019). Локалізація відеоігор як перекладознавча проблема. Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, 175, 743–747.
- 5. Головацька, Ю. Б. (2022). Специфіка підготовки майбутніх перекладачів до локалізації в епоху цифрових технологій. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. , 58, 1, 270 – 274.
- 6. Головацька, Ю. Б. (2022). Ключові методологічні засади формування готовності майбутніх перекладачів до локалізації. Перспективи та інновації науки, 13 (18), 115–124.
- 7. Головацька, Ю. Б. (2022). Методологічні й методичні засади системного використання засобів цифрових технологій для формування готовності майбутніх перекладачів до локалізації. Інноваційна педагогіка, 54, 123 – 127
- 8. Головацька, Ю. Б. (2023). Міждисциплінарність проблеми формування готовності майбутніх перекладачів до локалізації як вектор оновлення професійної підготовки лінгвістів. Інноваційна педагогіка, 56, 161 – 164.
- 9. Головацька, Ю. Б. (2023). Інформатизація та цифровізація освітнього процесу як ключові тренди професійної підготовки майбутніх перекладачів. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 60, 258 – 263.
- 10. Головацька, Ю. Б. (2023). Актуальні тенденції перекладацької діяльності та підготовки майбутніх перекладачів у мінливих умовах сучасності. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, 1(138), 125 – 130.
- 11. Головацька, Ю. Б. (2023). Conceptual principles of professional training of future translators for localization. Інноваційна педагогіка. 64 (1), 130 – 133.
- 12. Головацька, Ю. Б. (2023). Experimental pedagogical system of professional training of future translators for localization as an innovative construct. Перспективи та інновації науки. 15 (33), 28–37.
- 13. Головацька, Ю. Б. (2023). Pedagogical conditions of the professional training of future translators for localization. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка, 2, 69–74.
- 13. Головацька, Ю. Б. (2023). Pedagogical conditions of the professional training of future translators for localization. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка, 2, 69–74.
- 14. Головацька, Ю. Б. (2023). Моделювання експериментальної педагогічної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації: огляд складників структурно-функціональної моделі. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 69 (1), 311–317.
- 15. Головацька, Ю. Б. (2023). Підготовка майбутніх перекладачів до мовної локалізації як інноваційного виду перекладацької діяльності. Проблеми хімії та сталого розвитку, 3, 89 – 94.
- 16. Головацька, Ю. Б. (2023). Перспективи професійної підготовки майбутніх перекладачів до використання технік перекладу та стратегій локалізації цифрових продуктів. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 68 (1), 225–230.
- 17. Головацька, Ю. Б. (2023). Мовна локалізація сучасних цифрових продуктів: актуальність підготовки студентів-перекладачів. Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти, 4, 17–22.
- 18. Головацька, Ю. Б. (2023). Зміст і структурні складники готовності майбутніх перекладачів до локалізації. Вища освіта України, 4, 94–100.
- 19. Головацька, Ю. Б. (2023). Методичні аспекти реалізації авторської експериментальної педагогічної системи фахової підготовки майбутніх перекладачів на засадах локалізації. Проблеми хімії та сталого

розвитку, 4, 57 – 65.

- 20. Головацька, Ю. Б. (2024). Analysis of the outcomes of implementing the experimental system for future translators' professional training based on localization. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота», 1(54), 38 – 42.
- 21. Головацька, Ю. Б. (2024). Використання локалізації як ключового засобу для підготовки майбутніх перекладачів в умовах глобалізованого світу. Вісник науки та освіти, 4 (22), 874 – 888.
- 22. Головацька, Ю. Б. (2024). Технології штучного інтелекту як засоби оновлення та розвитку системи професійної підготовки майбутніх перекладачів на засадах локалізації. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 92, 156 – 160.
- 23. Yuliia Holovatska, Tetiana Tsepeniuk, Halyna Chumak, Iryna Vavriv, Serhiy Yanchuk (2024). Methodological guidelines for professional training of translators for localization. Dragoman Journal of Translation Studies, 14 (16), 197-217. URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221383902>, (Scopus).
- 24. Yuliia Holovatska, Grygorii Tereshchuk (2024). The use of digital technologies to prepare future translators for the modern requirements of the linguistic services market. Journal of Educational Technology Development and Exchange, 17(1), 175–187. DOI: <https://doi.org/10.18785/jetde.1701.10> (Scopus).
- 25. Golovatska, I. (2024). Technological Enhancement of Professional Training of Future Translators: Focus on Localization. Information Technologies and Learning Tools, 104 (6), 128-138. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v104i6.5738> (Web of Science)
- 26. Основи локалізації: навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання за освітньою програмою 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська (Англійсько-український переклад), уклад. Ю. Б. Головацька. Тернопіль: Вид-во «Вектор», 2024, 76.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104172, 0120U102349

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Терещук Григорій Васильович

2. Hryhorii V. Tereshchuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1717-961X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Микитенко Наталія Олександрівна
2. Nataliia O. Mykytenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2311-5391

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Амеліна Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Amelina

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6008-3122

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Долинський Євген Володимирович

2. Yevhen V. Dolynskiy

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4074-4648

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чайка Володимир Мирославович

2. Volodymyr M. Chaika

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3665-0403

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Микитенко Наталія Олександрівна

2. Nataliya O. Mykytenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2311-5391

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

